

KRISTINESTAD

REVISIONSNÄMNDENS UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2018 Till stadsfullmäktige i Kristinestad

1. REVISIONSNÄMNDEN 2017-2021

Av stadsfullmäktige för mandatperioden 2017-2021 vald revisionsnämnd har följande sammansättning:

Ordinarie ledamöter		Personliga ersättare
Kaj Kärr	ordförande	Bror Eriksson
Anja Heinänen	ledamot	Marianne Salo-Tuisku
Nina Hoxell	ledamot	Birgitta Björnes
Michael Holmlund	ledamot	Alf Knuts
Mikael Perjus	ledamot	Olli Pursiainen

I kommunallagens 121 § stadgas följande gällande revisionsnämndens uppgifter:

”Fullmäktige tillsätter en revisionsnämnd för organiseringen av granskningen av förvaltningen och ekonomin samt utvärderingen. Nämndens ordförande och vice ordförande ska vara fullmäktigeledamöter.

Revisionsnämnden ska

- 1) bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om,
- 2) bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt,
- 3) bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet, om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning,
- 4) se till att granskningen av kommunen och dess dottersammanslutningar samordnas,
- 5) övervaka att skyldigheten enligt 84 § att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige,
- 6) för kommunstyrelsen bereda ett förslag till bestämmelser om nämndens uppgifter i förvaltningsstadgan samt till budget för utvärderingen och granskningen.

Revisionsnämnden gör upp en utvärderingsplan och lämnar för varje år fullmäktige en utvärderingsberättelse som innehåller resultaten av utvärderingen. Fullmäktige behandlar utvärderingsberättelsen i samband med bokslutet. Nämnden kan även ge fullmäktige andra sådana utredningar om resultaten av utvärderingen som den anser vara behövliga”.

För utförandet av uppdraget har revisionsnämnden tagit del av bl.a. följande handlingar:

- förvaltningsorganens protokoll
- budgeten och ekonomiplanen för åren 2018-2021
- budgeten och ekonomiplanen för åren 2019-2022
- av stadsstyrelsen undertecknat bokslut för år 2018 samt
- revisorns rapporter

Revisionsnämnden har hållit sex möten gällande utvärderingen av verksamhetsåret 2018, hört ansvariga tjänsteinnehavare och bekantat sig med olika ansvarsområden enligt separat fastställt arbetsprogram. BDO Auditor Ab har skött den lagstadgade revisionen med OFGR, CGR Andreas Holmgård som ansvarig revisor och Hans Becker och Jenny Stenvall som biträdande revisorer.

Kaj Kärr har p.g.a. jäv inte deltagit i utvärderingen av välfärdsnämndens verksamhet. Anja Heinänen har p.g.a. jäv inte deltagit i utvärderingen av finskspråkiga utbildningsnämndens verksamhet. Michael Holmlund och Nina Hoxell har p.g.a. jäv inte deltagit i utvärderingen av samhällsbyggnadsnämndens verksamhet. Mikael Perjus har p.g.a. jäv inte deltagit i utvärderingen av centralvalnämndens verksamhet.

Stadsdirektör Riitta El-Nemr, stadsdirektör Mila Segervall och ekonomidirektör Rikard Haldin har under året informerat om stadens verksamhet och ekonomi.

Utvärderingens tyngdpunktsområde har under året varit verksamheten inom välfärdsnämnden samt stadsstyrelsen och personalsektionen. Revisionsnämnden har fått information av stadsjurist Niklas Granö, vård- och omsorgsdirektör Christian Lindedahl, avdelningsskötare Britt-Marie Kaarre, teknisk direktör Ari-Johan Myllyniemi, verkställande direktör för Fastighets Ab Kristinestads bostäder Kiinteistö Tom Heinonen, stadsstyrelsens ordförande Åsa Blomstedt och kanslichef Dan-Anders Sjöqvist.

Revisionsnämnden har under året behandlat de förtroendevaldas och de ledande tjänstemännens redogörelser för sina bindningar.

2. ALLMÄNT OM MÅLSÄTTNINGARNA OCH DERAS FÖRVERKLIGANDE

2.1. Målsättningarna

Stadsfullmäktige har i budgeten för år 2018 fastställt bindande verksamhetsmässiga och ekonomiska målsättningar för stadens verksamhetsorgan. Över målsättningarnas utfall har redogjorts i bokslutet för år 2018. Revisionsnämndens analys av hur målsättningarna uppnåtts framgår ur denna utvärderingsberättelse.

2.2. Bindningsnivå, strategiska mål samt uppställandet och uppföljningen av målsättningar i stadens budget

Budgetens bindningsnivå är genomgående definierad som brutto. Bruttoprincipen innebär att utgifter och inkomster budgeteras separat som anslag och beräknade inkomster. Budgetdisciplinen synes överlag ha varit fungerande under året, trots att specialjukvården överskridit budgeterade medel. Revisionsnämnden rekommenderar att man fortlöpande utvärderar ändamålsenligheten i bindningsnivån i syfte att värna om funktionaliteten i ekonomistyrningen av stadens verksamhet och ekonomi.

Relaterat till stadgandena i kommunallagen betonar revisionsnämnden vikten av en tydlig koppling mellan de övergripande målen i stadens strategi och de i budgeten ingående bin-

dande målen för hanteringen av stadens verksamhet och ekonomi samt en analys av förverkligandet av dessa i bokslutet.

3. UPPNÅENDET AV DE ÖVERGRIPANDE EKONOMISKA OCH VERKSAMHETSMÄSSIGA MÅLSÄTTNINGARNA

3.1. Allmänt

Målförverkligandet specifikt för år 2018

Resultaträkningen uppvisar ett överskott om över 277 000€ mot ett ursprungligt budgeterat överskott om 10 600 € och ett överskott om 331 510 € i den ändrade budgeten. Således var utfallet bättre än ursprungligen budgeterat, men sämre än i den ändrade budgeten.

Som förklarande faktorer till resultatet kan nämnas bl.a. följande:

- Verksamhetens kostnader var ca 470 000€ lägre än ursprungligen budgeterat
- Räntekostnaderna utföll ca 170 000€ lägre än i den ursprungliga budgeten

Verksamheten har helhetsmässigt handhåfts inom budgetramarna och budgetdisciplinen har enligt revisionsnämndens mening varit god.

Stadens ackumulerade överskott vid bokslutstidpunkten var ca 9,75 milj. € (ökade med ca 278 000€ under räkenskapsperioden). Det ackumulerade överskottet kommer i enlighet med den gällande budgeten-ekonomiplanen att öka till 9,84 milj. €, förutsatt att planen följs. För innevarande år har budgeterats med ett överskott om 81 000€, för år 2020 med ett överskott om 8 000€ och för år 2021 med ett nollresultat.

Ytterligare noteras den budgeterade utvecklingen av stadens skuldbörda i enlighet med gällande ekonomiplan enligt följande:

År	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>
Lånebörda €	33 306 000	34 185 000	31 724 000
Lån per inv. €	5 017	5 150	4 779
Förändring lån per inv. €	842	133	-371

Stadens skuldbörda i slutet av 2018 var 27,7 milj. € mot 19,4 milj. € föregående år. Detta motsvarar en skuldbörda om 4 202 € per capita. Landets genomsnitt 2017 uppgick till 2 933 €.

Även om det totalekonomiska utfallet för år 2018 var gott finns det enligt revisionsnämndens mening bl.a. relaterat till vad som ovan anförts många utmaningar inför framtiden. Den mest betydande är kanske befolkningsminskningen i Kristinestad. Invånarantalet i slutet av år 2017 var 6 638 invånare (2016: 6 727). Revisionsnämnden fastslår minskningen som betydlig och efterlyser konkreta åtgärder för att vända utvecklingen.

Vidare anser revisionsnämnden att det är viktigt att ha en fungerande målstyrning av verksamheten och ekonomin och en god budgetdisciplin då det utgör viktiga grundelement i processen att tackla utmaningarna staden står inför samt upprätthålla balansen i ekonomin.

Nyckeltal	Landet 2017	Kristinestad 2018	Kristinestad 2017
Årsbidrag i % av avskrivningarna	149	110,9	219,6
Årsbidrag i € per invånare	596	429	836
Lånestock (milj. euro)		27,7	19,4
Lån €/invånare	2 933	4202	2 920
Soliditet %	59,9	39,4	45,9
Relativ skuldsättningsgrad %	55,6	70,0	50,3

3.2. Budgetens förverkligande

Revisionsnämnden konstaterar att budgetförverkligandet helhetsmässigt faller inom ramen för den av fullmäktige fastslagna budgeten och att budgetdisciplinen allmänt taget varit på en god nivå. Väsentliga budgetöverskridningar relaterat till den ändrade budgeten förekommer enligt revisionsnämndens mening inte, vilket tyder på att ekonomistyrningen fungerat under året.

Resultaträkningens förverkligande (extern)

Resultaträkning - Tuloslaskelma	Budget Talousarvio 2018	Bokslut Tilinpäätös 2018	Avvikelse Poikkeama	Budget-ändring TA-muutos 2018	Avvikelse efter ändring Poikkeama muutoksen jälkeen	% efter ändring muutoksen jälkeen
Verksamhetens intäkter - Toimintatuotot						
Försäljningsintäkter - Myyntituotot	2 604 050	2 626 365	22 315		22 315	100,9 %
Avgiftsintäkter - Maksutuotot	2 724 950	2 424 203	-300 747		-300 747	89,0 %
Understöd och bidrag - Avustukset	745 500	1 112 380	366 880		366 880	149,2 %
Övriga intäkter - Muut tuotot	2 181 950	1 905 842	-276 108		-276 108	87,3 %
Verksamhetens kostnader - Toimintakulut						
Personalkostnader - Henkilöstökulut	23 526 415	22 048 045	-1 478 370	170 000	-1 648 370	94,4 %
Köp av tjänster - Palvelujen ostot	20 664 554	21 674 508	1 009 954	15 000	994 954	105,0 %
Material, förnödenheter - Aineet ja tarvikkeet	3 240 167	3 525 271	285 104		285 104	108,8 %
Understöd - Avustukset	746 000	667 801	-78 199		-78 199	89,5 %
Övriga kostnader - Muut kulut	898 080	690 534	-207 546	16 600	-224 146	78,3 %
Verksamhetsbidrag - Toimintakate	-40 818 766	-40 537 368	281 398	201 600	79 798	99,8 %
Skatteinkomster - Verotulot	23 400 000	23 469 017	69 017	300 000	-230 983	99,0 %
Statsandelar - Valtiosuudet	20 451 865	20 205 430	-246 435	-170 082	-76 353	99,6 %
Driftsbidrag - Käyttökate	3 033 099	3 137 079	103 980	331 518	-227 538	
Finansella intäkter och kostnader - Rahoitustuotot ja -kulut						
Ränteintäkter - Korkotuotot	0	0	0		0	0
Övriga finansiella intäkter - Muut rahoitustuotot	40 500	111 430	70 930		70 930	275,1 %
Räntekostnader - Korkokulut	563 000	393 214	-169 786		-169 786	69,8 %
Övriga finansiella kostnader - Muut rahoituskulut		27 422	27 422		27 422	
Årsbidrag - Vuosikate	2 510 599	2 827 873	317 274	331 518	-14 244	99,5 %
Avskrivningar - Poistot	2 500 000	2 550 157	50 157		50 157	102,0 %
Nedskrivningar - Alaskirjaukset		0	0		0	0
Extraordinära kostnader - Satunnaiset kulut		0	0		0	0
Tilikauden tulos	10 599	277 716	267 117	331 518	-64 401	
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	10 599	277 716	267 117	331 518	-64 401	

Driftens förverkligande

Driften förverkligades i linje med budgeten. Nettokostnaderna var ursprungligen budgeterade till 40,82 milj. € och i den reviderade budgeten till 40,62 milj. €. Utfallet var 40,54 milj. € och således bättre än budgeterat. Förra året var utfallet 38,85 milj. €, vilket betyder att verksamhetsbidraget har ökat 5 %.

Enligt revisionsnämndens mening förekom inga betydande kostnadsöverskridningar på budgetens bindningsnivå, relaterat till de analyser som framförs nedan i denna utvärderingsberättelse.

Investeringsdelens förverkligande

Investeringarnas budgeterade nettokostnad var i ursprungsbudgeten 8,54 milj. € och 8,69 milj. € enligt den ändrade budgeten. Utfallet blev 5,22 milj. € och därmed under budget. Utfallet sammanfattat som följer:

Kostnadsberäkning - Kustannusarvio	Användn. Under tidigare år + 2018 - Käyttö edellisinä vuosina + 2018	Budget - Talousarvio	Budgetändr. - Talousarvio muutos	Budget efter ändr. - TA muutoksen jälkeen	Bokslut - Tiinpäätös	Avvikelse efter ändring - Erotus muutoksen jälkeen	Använt av kostnadsberä k. % - Käytetty kustannusarvi osta % 31.12
		2018	2018	2018	2018		
-23 091 050,00 €	-15 196 384,15 €	-8 544 900,00 €	-150 000,00 €	-8 694 900,00 €	-5 220 147,94 €	-3 474 752,06 €	65,81 %

Som en betydande faktor till budgetförverkligandet var förseningar i projekt samt att egendom såldes för ansenliga summor under 2018 som inte budgeterats.

Upplåningens förverkligande

Upplåningen var i den ursprungliga budgeten budgeterad att öka med 6,4 milj. € och i den justerade budgeten med 9,1 milj. €. Utfallet var, att staden tog nya lån totalt 13,1 milj. € och amorterade gamla för 4,8 milj. €, netto 8,3 milj. € och således mindre än i den korrigerade budgeten.

Stadens skuldbörda i slutet av 2018 var 27,7 milj. € mot 19,4 milj. € föregående år. Detta motsvarar en skuldbörda om 4 202 € per capita. Landets medeltal år 2017 uppgick till 2 933 € per capita.

Det kan i sammanhanget konstateras att stadens banktillgodohavande vid bokslutet var ca 6 miljoner €, dvs. 903 € per invånare. Då detta beaktas närmar sig stadens skuldsättning medeltalet.

3.3. De övergripande verksamhetsmässiga målsättningarna

Revisionsnämndens uppfattning på basen av bokslutet samt övrig under utvärderingsprocessen erhållen information, är att de övergripande verksamhetsmässiga målsättningarna uppnått i stort och som helhet betraktat inom ramen för de kostnader som budgeterats.

Mot bakgrund av kommande ekonomiska utmaningar betonar revisionsnämnden vikten av att fortsättningsvis värna om en god budgetdisciplin och fungerande ekonomistyrning.

4. UTVÄRDERING AV SEKTORERNAS VERKSAMHET OCH EKONOMI

4.1. Livskraft

Revisionsnämnden bedömer att de verksamhetsmässiga målsättningarna har till väsentliga delar uppnåtts. Sektorns ekonomiska målsättningar uppnåddes inte, men budgetöverskridningen kan betecknas som oväsentlig. Nettokostnader var 3 500 € högre än budgeterat.

4.2. Samhällsbyggnad

Revisionsnämnden bedömer att de verksamhetsmässiga målsättningarna till väsentliga delar har uppnåtts. De ekonomiska målsättningarna har inte uppnåtts utan nettokostnaderna är ungefär 15 000 € högre än budgeterat. Denna överskridning kan härröras från enheten från fastigheter vars intäkter var 124 000 € lägre än budgeterat.

4.3. Välfärd – Vård- och omsorgscentralen

Revisionsnämnden bedömer att de verksamhetsmässiga målsättningarna till väsentliga delar har uppnåtts. Konkurrensutsättningen på 30 procent av vården har krävt mycket tid och arbetskraft av centralen. Man ville på det här sättet trygga servicetillgången i staden inför en förestående social- och sjukvårdsreform.

Inom hemservicen är det fortfarande utmanande att upprätthålla personaldimensioneringen pga. utmanande personalrekrytering.

Också de ekonomiska målsättningarna uppnåddes och nettokostnaderna blev 493 000 € lägre än budgeterat. **Specialsjukvården överskreds med 542 057 €.**

4.4. Välfärd – Bildning och fritid

Revisionsnämnden bedömer att de verksamhetsmässiga målsättningarna till väsentliga delar har uppnåtts. Undantaget är museiverksamheten som inte uppnåddes sina mål på grund av att en museiamanuetjänst inte besattes. De ekonomiska målsättningarna har inte uppnåtts, utan nettokostnaderna är ca 13 000 € högre än budgeterat. Det beror till största del på att museiverksamheten inte genererat några intäkter under 2018.

4.5. Utbildning

Revisionsnämnden bedömer att de verksamhetsmässiga målsättningarna för svenskspråkiga utbildningsnämnden har uppnåtts. Ibruktageandets av renoverade Kristinestads skola skedde enligt planerna hösten 2018. De ekonomiska målsättningarna har inte uppnåtts utan nettokostnaderna är 50 000 € högre än budgeterat.

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för de finskspråkiga utbildningsnämndens verksamhet har uppnåtts. De ekonomiska målsättningarna har också uppnåtts och nettokostnaderna blev 116 000 € lägre än vad som budgeterats.

Revisionsnämnden bedömer att de verksamhetsmässiga målsättningarna för dagvård och småbarnsfostran har uppnåtts. De ekonomiska målsättningarna har inte uppnåtts utan nettokostnaderna är 160 000 € högre än budgeterat.

4.6 Krs Vatten

Revisionsnämnden bedömer att Krs Vattens verksamhet har fungerat på ett ändamålsenligt sätt under året. Krs Vatten uppvisade ett överskott på 23 000€ efter att 30 000€ har överförts till staden som avkastning på investerat kapital.

4.7 Kommunkoncern

Revisionsnämnden noterar att koncernens resultaträkning visar ett överskott på 40 000 €. Det ackumulerade överskottet är 10,68 milj. €. Koncernens lån uppgick 31.12.2018 till 37 milj. € eller 5 576 € per invånare.

Ur bokslutets noter framgår att stadens borgensförbindelser inom koncernen och till övriga uppgår till 990 000€ eller 149€ per capita.

5. ÖVRIGT

5.1. Åtgärdande av föregående års påpekanden

Revisionsnämnden bedömer att föregående års påpekande fortfarande är aktuella. Därför framför revisionsnämnden ånyo:

1. Revisionsnämnden rekommenderar att fastighetsanvändningen effektiveras och tomma fastigheter avyttras.
2. Revisionsnämnden konstaterar att det fortfarande finns mycket förfallna fordringar som förfallit för över ett år sedan, ca 245 000 €. Interna kontrollen bör förbättras i detta avseende.
3. Revisionsnämnden uppmanar staden att göra bokslutet mer lättläst.

5.2. Övriga iakttagelser

1. Revisionsnämnden konstaterar att protokoll tas bort från stadens hemsida inom ett år efter mötet. Revisionsnämnden anser att protokoll kunde hållas längre synliga för att förbättra invånarnas möjlighet att få information om staden.
2. Revisionsnämnden föreslår att elektronisk protokolljustering kunde användas mera inom stadens beslutsförfarande.
3. Kantakaupungin koulu har fortfarande baracker som klassrum, var det inte finns varken rinnande vatten eller Wc.
4. Revisionsnämnden uppmanar alla sektorer att upphandlingar skall beaktas vid köptjänster. Upphandlingslagen tillämpas endast på upphandling som överstiger EU-tröskelvärdena och de nationella tröskelvärdena. Lagen tillämpas däremot inte på så kallade små upphandlingar som understiger tröskelvärdena. Revisionsnämnden föreslår att man utreder vilka förutsättningar det finns för att grunda en upphandlingsenhet.
5. Vid planerandet av kommunens social- och hälsovårdstjänster skall kommuninvånarnas åldersstruktur beaktas. För att klargöra ärendet har lämnats in en motion som bör behandlas.

6. SAMMANFATTNING

Som sammanfattning av utvärderingen för år 2018 framför revisionsnämnden följande:

Resultaträkningen uppvisar ett överskott om 277 000 € mot ett ursprungligt budgeterat överskott om 10 000 € och ett överskott om 342 000€ i den ändrade budgeten.

Stadens ackumulerade överskott vid bokslutstidpunkten var ca 9,7 milj. € och koncernens ackumulerade överskott 10,7 milj. €

Driften förverkligades i linje med den ändrade budgeten. Nettokostnaderna var ursprungligen budgeterade till 40,82 milj. € och i den reviderade budgeten till 40,62 milj. €. Utfallet var 40,54 milj. € och således bättre än budgeterat. Förra året var utfallet 38,85 milj. Trots att en del budgetöverskridningar förekommer, har budgeten enligt revisionsnämndens bedömning på det hela taget ändå fungerat rätt väl som styrinstrument under året.

Investeringarnas budgeterade nettokostnad var i ursprungsbudgeten 8,54 milj. € och 8,69 milj. € enligt den ändrade budgeten. Utfallet blev 5,22 milj. € och därmed under budget. Som en förklarande faktor kan nämnas att Kristinestads daghem förverkligades till 2,1 milj. € lägre än budgeterat samt att egendom såldes för ansenliga summor under 2018.

Upplåningen var i den ursprungliga budgeten budgeterad att öka med 6,4 milj. € och i den justerade budgeten med 9,1 milj. €. Utfallet var, att staden tog nya lån totalt 13,1 milj. € och amorterade gamla för 4,8 milj. €, netto 8,3 milj. € och således mindre än planerat.

Stadens skuldbörda i slutet av 2018 var 27,7 milj. € mot 19,4 milj. € föregående år. Detta motsvarar en skuldbörda om 4 202 € per capita. Landets medeltal år 2017 uppgick till 2 933 € per capita.

Revisionsnämnden noterar den budgeterade utvecklingen av stadens skuldbörda i enlighet med gällande ekonomiplan enligt följande:

År	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>
Lånebörda €	33 306 000	34 185 000	31 724 000
Lån per inv. €	5 017	5 150	4 779
Förändring lån per inv. €	842	133	-371

Koncernens låneupptagning ökade under året med ca 10,6 milj. € till 37 milj. €, vilket svarar mot 5 611 € per capita.

Kristinestad den 2019

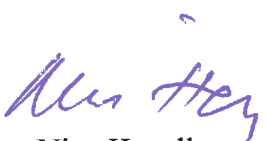

Kaj Kärr
Ordförande

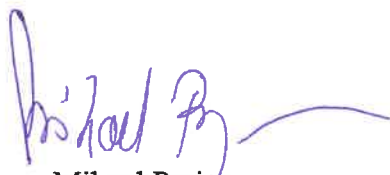

Anja Heinänen
Vice ordförande

Michael Holmlund
Medlem

Nina Hoxell
Medlem

Mikael Perjus
Medlem

Olli Pursiainen
Ersättare